

NÕUANDEID KOOPIATE TELLIMISEKS

- Koopiate valmistamise viisid
- Koopiate tellimise võimalused
- Raamatu digitaalkoopia
- Koopiate kättesaamine
- Maksmine
- Iseteenindus
- Värviprinteri väljatrükk
- Isiklike seadmete kasutamine
- Kopeerimise piirangud
- Autoriõigusega kaitstud teose ja selle koopia kasutamine
- Digitaalarhiivis DIGAR ja teistes andmebaasides asuvad e-väljaanded
- Teose või teose koopia kasutamine, kui autoriõiguse kehtivus on lõppenud
- Mida saab kopeerida?

Raamatud

Ajalehed ja ajakirjad

Maakaardid ja linnaplaanid

Noodid

Postkaardid

Plakatid

Raamatuillustratsioonid

Pisitrükised

Tellimusi saavad esitada asutused ja eraisikud, selleks ei pea olema Rahvusraamatukogu registreeritud lugeja.

- **Koopiade valmistamise viisid**

Tellida saab valguskoopiaid, digitaalkoopiaid (jpg, pdf ja kõrge trükikvaliteediga tiff faile), väljatrükke ja mikrofilme. [Vt ka hinnakirja](#)

- **Koopiade tellimise võimalused**

Koopiatega tellimusi saab esitada:

5. korrusel teatmesaalis

e-posti teel - tellimispunkt@nlib.ee

e-teenusena - [tellimisvorm](#)

telefoni teel - 6307 400

ootetööna 5. korruse koopialetis

- **Raamatu digitaalkoopia**

Teenus EOD (e-Book on Demand) pakub võimalust tellida kvaliteetne pdf-vormingus digitaalkoopia ehk e-raamat:

[e-kataloogis ESTER](#) viitega "telli digitaalkoopia" märgistatud trükistest

täites digitaalkoopia [tellimisvormi](#)

raamatukogu **konsultandi** vahendusel

EOD otsisüsteemist <http://search.books2ebooks.eu/>

- **Koopiade kättesaamine**

Tellitud koopiaid on võimalik internetist ftp serveri kaudu alla laadida, tellida e-postile või kätte saada usb-mälupulgal, CD või DVD plaadil 5. korruse teatmesaalis ja posti teel.

- **Maksmine**

Kopeerimistööde eest saab tasuda vastavalt [hinnakirjale](#) teatmesaalis või e-postile saadetud arve alusel. Kreditkaardiga saab internetis tasuda EOD tellimissüsteemi kaudu tellitud e-raamatute eest.

- ***Iseteenindus***

Lugemisaalides saab külastaja ise kopeerida ja skaneerida **Overalli kopeerimis- ja skaneerimismasinatel**. Selleks on vaja osta [Pilveprindi prindipilet](#). [Pilveprindi](#) veebiteenus võimaldab printida pdf-faile isiklikust kodu- või sülearvutist teile sobivasse Rahvusraamatukogu prindipunkti. Värviliselt saab printida 8. korruse kunstisaalis. Täpsema juhendi leiate [siit](#)

Printimine lugemissaalide arvutitest toimub vastavalt [hinnakirjale](#).

- ***Värviprinteri väljatrükk***

Värviprinteri väljatrükke ja värvikoopiaid tehakse ootetööna 5. korruse koopialetis vastavalt [hinnakirjale](#).

- ***Isiklike seadmete kasutamine***

Koopia tegemiseks on lubatud kasutada isiklike seadmeid. Pildistamisel ei tohi kasutada välkvalgust. Isiklike tehniliste vahenditega ei ole lubatud kopeerida harulduste ja arhiivkogu saalis arhivaale, rahvusteaviku säilituseksemplare ja haruldaste raamatute kogus säilitatavaid teavikuid.

- ***Kopeerimise piirangud***

Auroriõigusega kaitstud teosest võib teha oma tarbeks koopia. Üldlevinud seisukoht on, et sellisel juhul võib kopeerida näiteks ajakirjast mõne artikli, raamatust peatüki ja sisukorra.

Kopeerida ei ole lubatud andmebaase, arvutiprogramme ja valguskopeerimise teel noote.

Rahvusraamatukogus ei kopeerita heli- ja videosalvestisi.

Haruldastest raamatutest ja arhiivkogu trükistest tehakse koopiaid juhul kui kopeerimine ei kahjusta teavikut. Neist ei tehta valguskoopiaid, vajadusel ja võimalusel trükis digiteeritakse ning lugejale tehakse väljarükk.

- ***Autoriõigusega kaitstud teose ja selle koopia kasutamine***

Rahvusraamatukogu kogudesse kuuluvate teoste koopiad

Teose koopiat võib kasutada oma tarbeks ja jagada sõprade või pereringis. Veebis võib autoriõigusega kaitstud teose teha kättesaadavaks vaid autori või teda esindava isiku loal. Sama kehtib trükisena avaldamisel ja avalikul esitamisel.

Internetis või trükisena avaldamisel tuleb viidata Rahvusraamatukogule, mille kogudest teos pärineb. Heaks tavaks on, et teose avaldaja loovutab väljaandest ühe kasutuseksemplari RRile.

- ***Digitaalarhiivis DIGAR ja teistes andmebaasides asuvad e-väljaanded***

Teose koopia kasutamise puhul, mis on kättesaadav digitaalarhiivi DIGAR vahendusel, kehtivad samad reeglid: teost võib kasutada enda tarbeks, avaldamiseks ja levitamiseks peab küsima autori luba.

Tähele tasub panna, et digitaalarhiivis DIGAR asuvad teosed ei ole kõik vabalt kättesaadavad ja kasutatavad. Autoriõiguste omaja võib seada salvestamis- või kopeerimis- või vaatamispiirangu. Teosed võivad olla kättesaadavad raamatukogu lugejaarvutitest või spetsiaalsetest arvutitest (autoriseeritud töökohad) RRis, millel puudub salvestamisvõimalus. Spetsiaalsete arvutite vahendusel saab lugeda RRI sündeksemplarina laekuvaid e-raamatuid ja digiteeritud teoseid, mis on trükisena avaldatud viimase kümne aasta jooksul või mis on veel trükisena müügil.

Elektroniliste väljaannete puhul tuleb jälgida väljaande/andmebaasiga kaasnevaid kasutustingimusi. Mõne andmebaasi puhul on näiteks lubatud artikli saatmine meiliaadressile, mõne puhul on lubatud väljatrükk. Väljaanne võib olla märgistatud vabakasutuslitsentsiga nagu Creative Commons.

Creative Commons jt. vabakasutuslitsentsid

[Creative Commons](#) koondab ühed levinumad litsentsilepingute tüüptingimused (kokku 6 erinevat litsentsilepingut), mis lubavad teost teatud tingimustel vabalt kasutada (kopeerida, levitada, esitada, üldsusele suunata, muuta). Selliste litsentsidega varustatud teosed tunneb ära vastavate ikoonide järgi. Litsentse kasutatatakse sagedasti veebiväljaannete aga ka trükiväljaannete puhul. Sellisel juhul ei pea autorilt näiteks avaldamiseks eraldi luba küsima.

- ***Teose või teose koopia kasutamine, kui autoriõiguse kehtivus on lõppenud***

Autoriõiguse kehtivuse tähtaeg loetakse lõppenuks, kui autori surmast on möödunud 70 aastat. Näiteks 1943. aastal surnud autori autoriõiguse tähtaeg lõppes 1. jaanuaril 2014. aastal.

Teose koopiat võib kasutada nii oma tarbeks kui ka uuesti avaldada, teost võib kasutada uue teose loomisel.

Teost ei tohi uuesti avaldada oma nime all, sellisel juhul on tegemist plagiaadiga. Teost ei tohi kasutada selliselt, et see võiks riivata autori au ja väärikut. Näiteks teose avaldamine kahtlase mainega veebisaidil. Sama pealkirja all ei ole lubatud avaldada samaliigilist teost.

Autoriõigus ei kaitse rahvaloominguteoseid, õigusakte ja haldusdokumente ning nende ametlikke tõlkeid (seadused, määrused, juhendid, käskkirjad), kohtulahendeid ning nende ametlikke tõlkeid, riigi ametlikke sümboleid ja organisatsioonide sümboolikat (v.a. rahatähed), päevauudiseid, fakte ja andmeid, ideid, mõisteid ja kujundeid, teooriaid, protsesse, süsteeme, meetodeid. Seega kõige nimetatut kasutamine on autoriõiguse mõistes vaba.

Rahvusraamatukogu ei vastuta selle eest, kui kasutaja kasutab teost mitteõiguspäraselt. Kasutajal tuleb kindlaks teha, kas teos on autorikaitse all ja milline kasutusviis on lubatud.

[Autoriõigusest lähemalt](#)

- *Mida saab kopeerida?*

[Raamatud](#)

[Ajalehed ja ajakirjad](#)

[Maakaardid ja linnaplaanid](#)

[Noodid](#)

[Postkaardid](#)

[Plakatid](#)

[Raamatuillustratsioonid](#)

[Pisitrükised](#)

[Raamatud](#)

<i>Mida kogust leiab?</i>	<i>Kust infot leiab?</i>	<i>Mis on kättesaadav internetis?</i>	<i>Kuidas tellida koopiat?</i>
RRi kogudes leidub üle kahe miljoni raamatu, millest 8 vanimat on pärit 15. sajandist. Enim on Eesti väljaandeid, lisaks Eestit või Eestis elanud/elavaid etnilisi rühmi ning isikuid käsitlev võõrkeelne kirjandus. Väliskirjandus on esindatud peamiselt humanitaar- ja sotsiaalteaduste valdkondade, samuti õiguse, majanduse, poliitika jt ühiskonnateaduste valdkondade raamatutega.	• Raamatute kogu lühitutvustuse leiab RRi kodulehelt. • Raamatud on kirjeldatud E-kataloogis ESTER. • Eesti raamatud kajastuvad ka rahvusbibliograafia andmebaasis ERB. • E-raamatuid saab leida ja kasutada RRI otsinguportaali kaudu. • Rohkem infot saab erialasaalide konsultantidelt.	• Digitaalarhiivis DIGAR on kättesaadavad digiteeritud raamatud, e-raamatud ja võrguväljaanded ning raamatute trükifailid. Olenevalt autoriõiguse kehtivuse tähtajast saab neid vaadelda kas internetis, RRI sisevõrgu arvutitest või RRI autoriseeritud töökohtadel, millel puudub salvestamis- ja printimisvõimalus. • Vabalt kättesaadavad on Eesti trükise punase raamatu kollektiooni kuuluvad väljaanded.	• Tellida saab nii paber- kui digitaalkoopiaid. • Teenuse EOD kaudu saab autorikaitse alt vabadest raamatutest tellida pdf-vormingus digitaalkoopia. • DIGARis vabalt kättesaadavaid raamatuid saab salvestada ja välja trükkida. • Otsinguportaali kaudu kasutatavaid e-raamatuid saab salvestada ja välja trükkida andmekogu kasutamise tingimustel.

Ajalehed ja ajakirjad

Mida kogust leiab?	Kust infot leiab?	Mis on kättesaadav internetis?	Kuidas tellida koopiat?
Perioodikakogu sisaldab eestikeelseid ajakirju ja ajalehti olenemata ilmumiskohast ning Eestis avaldatud võõrkeelseid perioodikaväljaandeid alates 1766. a. Välisperioodika hõlmab humanitaar- ja sotsiaalvaldkonna väljaandeid alates 17. saj. lõpust.	• Perioodikakogu lühitutvustuse leiab RRI kodulehelt. • Perioodikaväljaanded on kirjeldatud E-kataloogis ESTER • Eesti perioodika kajastub ka rahvusbibliograafia andmebaasis ERB ning alates 1999. a. koostatavates aastanimestikes. • Jooksvalt hangitavatest välisajakirjadest annab ülevaate välisperioodika nimestik. • E-ajakirju saab leida ja kasutada RRI otsinguportaali kaudu. • Rohkem infot saab erialasaalide konsultantidelt.	• Andmebaasi DEA vahendusel on kättesaadav enamuse enne 1945. a. ilmunud Eesti ajalehtedest. • Digitaalarhiivis DIGAR on kättesaadavad nii enne 1940. a. ilmunud ajakirjad kui ka võrguväljaanded ning RRI laekuvad perioodikaväljaannete trükifailid. Olenevalt autoriõiguse kehtivuse tähtajast saab neid vaadelda kas internetis, RRI sisevõrgu arvutitest või RRI autoriseeritud töökohtadel, millel puudub salvestamis- ja printimisvõimalus.	• Tellida saab nii paber- kui digitaalkoopiaid. • Andmebaasis DEA saab soovitud ajaleheartikli ära märkida ja välja printida või salvestada. • DIGARis vabalt kättesaadavaid väljaandeid saab salvestada ja välja trükkida. • Otsinguportaali kaudu kasutatavaid e-ajakirju saab salvestada ja välja trükkida andmekogu kasutamise tingimustel.

Maakaardid ja linnaplaanid

Mida kogust leiab?	Kust infot leiab?	Mis on kättesaadav internetis?	Kuidas tellida koopiat?
Kaardikogu sisaldab rohkem kui 25 000 kaarti, atlasi ja linnaplaani maailma, erinevate piirkondade ning üksikute riikide ja linnade kohta. 70 % kogust on rahvustrükised.	• Kaardikogu lühitutvustuse leiab RRI kodulehelt. • Kaardid on kirjeldatud E-kataloogis ESTER. • Eesti kaardid kajastuvad ka rahvusbibliograafia andmebaasis ERB • Rohkem infot saab kartograafia- ja geograafiasaali konsultandilt.	• Digitaalarhiivis DIGAR on kättesaadavad alates 16. saj. koostatud Eesti ala kujutavad ajaloolised maakaardid, samuti valik topograafilisi- ja teemakaarte ning Eesti linnade plaane kuni kaasajani. Olenevalt autoriõiguse kehtivuse tähtajast saab neid vaadelda kas internetis, RRI sisevõrgu arvutitest	• Tellida saab nii paber- kui digitaalkoopiaid. • DIGARis vabalt kättesaadavaid kaarte saab salvestada ja välja trükkida.

		või RRI autoriseeritud töökohtadel, millel puudub salvestamis- ja printimisvõimalus.	

Noodid

<i>Mida kogust leiab?</i>	<i>Kust infot leiab?</i>	<i>Mis on kättesaadav internetis?</i>	<i>Kuidas tellida koopiat?</i>
Noodikogu sisaldab ligi 120 000 nooti, millest suurema osa moodustab klassikalise muusika põhirepertuaar. Vanimad Eestis ilmunud noodid pärinevad 19. saj. algusest.	Noodikogu lühitutvustuse leiab RRI kodulehelt. Noodid on kirjeldatud E-kataloogis ESTER. Eesti noodid kajastuvad ka rahvusbibliograafia andmebaasis ERB. Rohkem infot saab muusikasaali konsultandilt.	Digitaalarhiivis DIGAR on kättesaadav Eesti üldlaulupidude nootide kollektsioon. Olenevalt autoriõiguse kehtivuse tähtjast saab neid vaadelda kas internetis, RRI sisevõrgu arvutitest või RRI autoriseeritud töökohtadel, millel puudub salvestamis- ja printimisvõimalus.	Tellida saab saab digitaalkoopiaid, autorikaitse alt vabadest nootidest ka paberkoopiaid. DIGARis vabalt kättesaadavaid noote saab salvestada ja välja trükkida.

Postkaardid

<i>Mida kogust leiab?</i>	<i>Kust infot leiab?</i>	<i>Mis on kättesaadav internetis?</i>	<i>Kuidas tellida koopiat?</i>
Postkaardikogus on üle 70 000 kaardi. Neist vanem osa sisaldab peamiselt Eestimaa vaadetega postkaarte aastatest 1895-1944. Alates 1945. a. laekub raamatukogule sündeksemplar igast Eestis trükitud postkaardist.	Postkaardikogu lühitutvustuse leiab RRI kodulehelt. E-kataloogis ESTER on kirjeldatud üle 7100 digiteeritud postkaardi, enamus neist on Eestimaa vaadetega ja ilmunud enne 1945.a. Alates 1945.a. laekunud postkaartide kohta teabe saamiseks tuleb pöörduda kunstisaali konsultandi poole.	Digitaalarhiivis DIGAR on kättesaadavad digiteeritud postkaardid. Olenevalt autoriõiguse kehtivuse tähtjast on nad vaadeldavad kas internetis, RRI sisevõrgu arvutitest või RRI autoriseeritud töökohtadel, millel puudub salvestamis- ja printimisvõimalus.	Tellida saab nii paber- kui digitaalkoopiaid. DIGARis vabalt kättesaadavaid postkaarte saab salvestada ja välja trükkida.

Plakatid

Mida kogust leiab?	Kust infot leiab?	Mis on kättesaadav internetis?	Kuidas tellida koopiat?
Plakatite kogu sisaldab rohkem kui 18 000 Eesti plakati, mis on ilmunud alates 1945.a.	• Plakatite kogu lühitutvustuse leiab RRI kodulehelt. • E-kataloogis ESTER on kirjeldatud üle 3000 plakati, enamus neist on ilmunud alates 1990ndatest, varasemast perioodist peamiselt digiteeritud plakatid. • Rohkem infot saab kunstisaali konsultandilt.	• Digitaalarhiivis DIGAR on kättesaadavad peamiselt 1940-50ndate aastate plakatid. Olenevalt autoriõiguse kehtivuse tähtajast on nad vaadeldavad kas internetis, RRI sisevõrgu arvutitest või RRI autoriseeritud töökohtadel, millel puudub salvestamis- ja printimisvõimalus.	• Tellida saab nii paber- kui digitaalkoopiaid. • DIGARis vabalt kättesaadavaid plakateid saab salvestada ja välja trükkida.

Raamatuillustratsioonid

Mida kogust leiab?	Kust infot leiab?	Mis on kättesaadav internetis?	Kuidas tellida koopiat?
Raamatuillustratsioonide kogu sisaldab rohkem kui 9000 Eesti kunstnike originaalillustratsiooni 770 raamatule 20. saj. algusest tänapäevani. Suurema osa moodustavad illustratsioonid lasteraamatutele.	• Raamatuillustratsioonide kogu lühitutvustuse leiab RRI kodulehelt. • Rohkem infot saab kunstisaali konsultandilt.	• Raamatuillustratsioonidest kolmandik on digiteeritud ning vaadeldav • e-näitusena RRI kodulehel ja • Digitaalarhiivis DIGAR kas RRI sisevõrgu arvutitest või RRI autoriseeritud töökohtadel, millel puudub salvestamis- ja printimisvõimalus.	• Tellida saab nii paber- kui digitaalkoopiaid. • Trükikõlbulikke digitaalkoopiaid saab tellida üksnes autoriõiguste omaja loal.

Pisitrükised (mahult väikeseid või sisult ajutise tähtsusega info- ja reklaamväljaanded)

<i>Mida kogust leiab?</i>	<i>Kust infot leiab?</i>	<i>Mis on kättesaadav internetis?</i>	<i>Kuidas tellida koopiat?</i>
Pisitrükiste kogu sisaldab üle 230 000 peamiselt pärast 1941. a. Eestis avaldatud kutse, kava, kalendri, müüri- ja laululehe, ankeedi, toote- ja ravimikataloogi, üksikute erialade õppeprogrammi, telefoniraamatu, asutusi/organisatsioone tutvustava väljaande, kliendilehe, sõiduplaani jms.	• Pisitrükiste kogu lühiülevaate leiab RRI kodulehelt. • Pisitrükised on kirjeldatud E-kataloogis ESTER ja rahvusbibliograafia andmebaasis ERB. • Rohkem infot saab harulduste ja arhiivkogu saali konsultandilt.	• Digitaalarhiivis DIGAR on vaadeldavad üksikud digiteeritud pisitrükised ja pisitrükiste trükifailid.	• Tellida saab nii paber- kui digitaalkoopiaid. • DIGARis vabalt kättesaadavaid pisitrükiseid saab salvestada ja välja trükkida.